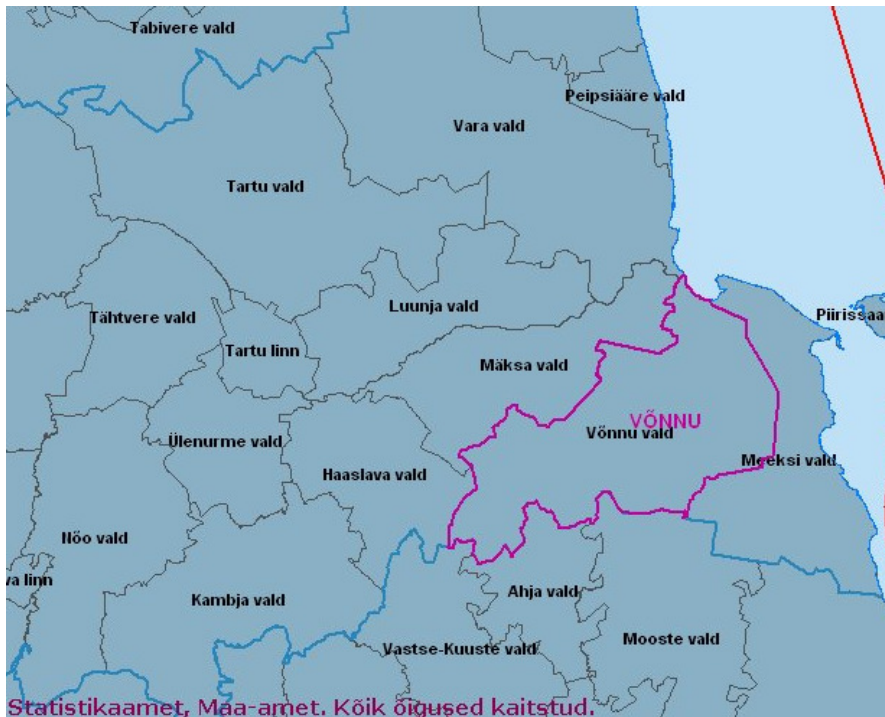

Võnnu valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt

KSH objektiks on Võnnu valla üldplaneering, mida koostab Võnnu vallavalitsus, keda abistab Peipsiveere Arengu Sihtasutus. Üldplaneeringu koostamine algatati Võnnu Vallavolikogus 01. november 2007 otsusega nr 16. Üldplaneering hõlmab Võnnu valla haldusterritooriumit.

Võnnu valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati lähtudes “Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse” § 33 lõike 1 punktist 2 Võnnu Vallavalitsuse 01.november 2007 otsusega nr 16.

Joonis 1. Võnnu valla asukoht Tartu maakonnas külgnevate omavalitsustega (Allikas: Maa-amet, 2008)

2. Strateegilise planeerimisdokumendiga eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnatakse üldplaneeringust tulenevaid mõjusid järgmistes valdkondades:

- Elanikkond ja inimeste tervis
- Sotsiaalne keskkond
- Vesi ja pinnas
- Õhk ja kliimaatilised faktorid

- Bioloogiline mitmekesisus, taimestik, loomastik
- Kultuuripärand ja maastik
- Majanduslik keskkond

Töö käigus hinnatakse üldplaneeringu elluviimisest tulenevat võimalikku olulist (lühiaja pikaajalist) keskkonnamõju Võnnu valla haldusterritooriumil, sealhulgas kumulatiivseid mõjusid. KSH aruandes pakutakse vajadusel välja leevendavad meetmed tegevusega kaasneva keskkonnamõju vältimiseks ja vähendamiseks.

Võnnu valla üldplaneeringuga kavandatud tegevused ei too esialgsel hinnangul kaasa olulisi negatiivseid mõjusid Natura 2000 võrgustiku aladele ega inimeste tervisele. Mõjusid ja nende olulisust täpsustatakse töö käigus. Piiriülest keskkonnamõju ei ole ette näha.

Olemasoleva olukorra analüüsil on selgunud järgmised küsimused, mis vajavad käsitlemist keskkonnamõju strateegilise hindamise raames:

- Seosed teiste Võnnu valda puudutavate strateegiliste arengudokumentidega;
- Üldplaneeringu elluviimisega kaasnev mõju looduslikele alade terviklikkusele ja bioloogilise mitmekesisuse säilimisele, Natura 2000 aladele, kaitsealadele ja kaitstavatele loodusobjektidele;
- Maakasutus- ja ehitustingimuste mõju keskkonnale, sh miljöövärtuslike alade, rohevõrgustike alade ja väärtuslike maastike kasutustingimused;
- Miljöövärtuslike alade säilimine;
- Olemasolevate ja planeeritavate elamu- ja tootmisaladega seotud ohud pinna- ja põhjavee saastumiseks (eriti Võnnu valla keskosas);
- Veevarustuse ja reoveepuhastusega seotud küsimused (sh reoveekogumisalade määramise vajadus);
- Jäätmemajanduse korraldus;
- Infrastruktuuri arendamisest tulenev mõju keskkonnale;
- Välisõhus leviva müra küsimused;
- Planeeringu mõju liiklusohutusele.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise osana kaalutakse võimalikke alternatiive kavandatavatele tegevustele. Alternatiivid selgitatakse välja töö käigus.

KSH aruande ühe osana käsitletakse olemasolevat olukorda. Sealhulgas kirjeldatakse üldplaneeringuga hõlmatava maa-ala looduslike tingimusi, planeeringualal paiknevaid kaitsealuseid loodus- ja kultuuriväärtuseid ning valla sotsiaalmajanduslikku olukorda.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise käigus võib programm täieneda.

3. Üldplaneeringu koostamisest huvitatud isikud

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu on esitatud alljärgnevas tabelis.

Isik või asutus	Teavitatakse
Võnnu Vallavalitsus	
Võnnu Vallavolikogu	
vallaelanikud, maaomanikud, ettevõtjad	teated kohalikus lehes ja väljaandes Ametlikud Teadaanded
laiem avalikkus	teade väljaandes Ametlikud Teadaanded
valitsusvälised organisatsioonid ja keskkonnaühendused	kiri Eesti Keskkonnaühenduste Kojale
Keskkonnaministeerium (Tartumaa Keskkonnateenistus)	kirjaga vastavalt KMHKJS §37 lg1
Riiklik Looduskaitsekeskus (Jõgeva-Tartu regioon)	e-kirjaga
Tartu Maavalitsus	e-kirjaga
Maanteeamet	e-kirjaga
Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet)	e-kirjaga
Sotsiaalministeerium (Tervisekaitsetalitus)	e-kirjaga
Lõuna-Eesti Päästkeskus	e-kirjaga
Naabervallavalitsused (Mäksa, Haaslava, Ahja, Mooste, Meeksi, Vastse-Kuuste ja Vara vald)	e-kirjaga
Riigimetsa Majandamise Keskus	e-kirjaga

4. Keskkonnamõjude strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava

Keskkonnamõju strateegilise hindamise objektiks oleva Võnnu valla üldplaneeringu koostamine ja üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevate keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) on algatatud Võnnu Vallavolikogu 01.11.2007 otsusega nr 16.

KSH etapp	Aeg
KSH algatamine	01.11.2007
KSH programmi koostamine	Aprill 2008
Seisukohtade küsimine KSH programmi sisu kohta pädevatel asutustel	Aprill - mai 2008
KSH programmi avalik väljapanek ja avalik arutelu	Mai 2008
KSH programmi heakskiitmine Tartumaa Keskkonnateenistuse poolt	Juuni 2008
KSH aruande koostamine	Märts-August 2008
KSH aruande avalik väljapanek ja arutelu	August-September 2008
KSH aruande heakskiitmine Tartumaa Keskkonnateenistuse poolt	September-Oktoober 2008

Ajakava võib muutuda ettenägematute takistuste ilmnemisel

5. Keskkonnamõju strateegilise hindamise metoodika

Keskkonnamõju strateegiline hindamine ehk planeeringu elluviimise aluseks olevate strateegiliste valikute elluviimise mõju hindamine annab planeeringu kehtestajale enne otsuse tegemist vajaliku teabe, mis selle otsusega hiljem kaasneb. Mõju hindamise eesmärk on otsustaja teadlikkuse tõstmine ja selle tulemusel keskkonna jätkusuutlikku arengut tagavate keskkonnatingimuste kehtestamine planeeringu koosseisus.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine tugineb sellele, et hinnatakse planeeringu elluviimisega *tõenäoliselt kaasnevat olulist mõju*. Keskkonnamõju on „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse” §5 alusel oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara. Tõenäosuse hindamisel lähtutakse planeerimisseaduse kohase planeeringu elluviimise tõenäolisusest.

Üldplaneeringu KSH läbiviimise käigus tuuakse välja võimalikud alternatiivsed arengustsenaariumid (alternatiivid), seejuures käsitletakse objektipõhiseid alternatiive. Samuti püstitatakse KSH eesmärgid. Kavas on Alternatiivide hindamisel hinnatakse kõiki alternatiive püstitatud KSH eesmärkide suhtes. Seejuures hinnatakse mõjusid nii lühiajalises kui ka pikaajalises perspektiivis. Mõjude olulisust hinnatakse järgneva skaala alusel:

„+ +” – tugev positiivne mõju
„+” – nõrk positiivne mõju
„0” – mõju puudub
„-” – nõrk negatiivne mõju
„- -” – tugev negatiivne mõju
„?” – mõju olulisust pole võimalik määrata

6. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Planeeringu koostaja –Võnnu vald ja Peipsiveere Arengu Sihtasutus

Kontaktid:

Võnnu Vallavalitsus
Võnnu alevik, Võnnu vald
62401 Tartu maakond
telefon: 7 301 461
telefon/fax: 7 492 342
e-mail: vonnuvald@hotmail.ee

Peipsiveere Arengu SA
Riia 15 TARTU 51010
Telefon: 7305240
e-mail: liina@tartumaa.ee

Üldplaneeringu kehtestaja –Võnnu Vallavolikogu

Kontakt:

Võnnu Vallavolikogu
Võnnu alevik, Võnnu vald
62401 Tartu maakond
telef: 7 301 461
telef/fax: 7 492 342
e-mail: vonnuvald@hotmail.ee

KSH programmi koostaja ja KSH teostaja

Keskkonnamõju strateegilist hindamist viib läbi OÜ Alkranel. KSH töörühm on järgmine:

- Alar Noorvee, KSH töörühma juht, KSH juhtekspert (litsents nr KMH 0098)
- Britta Pärk, OÜ Alkranel keskkonnaspetsialist

Juhtekspert Alar Noorvee on litsentseeritud keskkonnaekspert (litsents nr KMH 0098), omandanud doktorikraadi Tartu Ülikoolis keskkonnatehnoloogia eriala. Omab õigust hinnata keskkonnamõju järgmistes tegevusvaldkondades: põllumajandus; maaparandus; maavarude kaevandamine ja kaevise töötlemine, sh rikastamine; tööstus; tooraine ja muu materjali töötlemine; tselluloosi, paberi- ja tekstiilitööstus ning nahaparkimine; jäätmekäitlus; reoveekäitlus; vesi ja kanalisatsioon; ehitus; turism; puhkemajandus ja haljastus; asumite sanitaarkaitse.

Omab õigust hinnata keskkonnamõju järgmistes mõjuvaldkondades: pinnas ja maastik; veesaaste ja veetase; õhusaaste; jäätmete; müra ja vibratsioon; märgalad.

KSH töörühma juht Alar Noorvee omab KSH läbiviimise õigust (vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju juhtimissüsteemi seadus* §34 lg 3) sest:

- Omab enam kui 4-aastast töökogemust keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegiliste hindamiste juhtekspertina (KMH litsentsi esmakordne omistamine 22.10.2003). Omab keskkonnaalast töökogemust alates 2000. aastast. On seejuures läbi viinud mitmed üldplaneeringute ja detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilised hindamised (<http://www.alkranel.ee>).
- On omandanud kõrghariduse keskkonnatehnoloogias (PhD) Tartu Ülikooli Geograafia Instituudis ning läbinud Keskkonnamõju hindamise ainekursuse (2 AP) Tartu Ülikooli Geograafia Instituudis 2002. a ning Kohaliku ja regionaalse arengu planeerimise ainekursuse (2 AP) Tartu Ülikooli Geograafia Instituudis 2005. a. (1 AP = 40 tundi maht)
- Ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seotud õigusakte. Kasutatavad meetodilised juhendmaterjalid:
 - Euroopa Komisjoni juhend “Guidelines for the Assessment of Indirect and Cumulative Impacts as well as Impact Interactions“ (mai 1999, inglise keeles) <http://www.envir.ee/91552>;
 - Therivel, R. „Strategic Environmental Assessment in Action“ London, 2004;

- „Sustainability Appraisal of Regional Spatial Strategies and Local Development Documents“ Office of Deputy Prime Minister, London 2005;
- Commission's Guidance on the implementation of Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment.

Kontakt:

OÜ Alkranel
 Riia 15b, 51 010 Tartu,
 Telefonid: 7 366 676, 55 40 579
 Faks: 7 366 676
 e-post: info@alkranel.ee

7. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad

Käesoleva KSH programmi kohta küsiti seisukohti järgmistelt asutustelt:

- Keskkonnaministeerium;
- Tartumaa Keskkonnateenistus;
- Riikliku Looduskaitsekeskuse Jõgeva-Tartu regioon;
- Tartu Maavalitsus;
- Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet);
- Sotsiaalministeerium (Tervisekaitsetalitlus);
- Maanteeamet;
- Lõuna-Eesti Päästikeskus;
- Naabervallavalitsused (Mäksa, Haaslava, Ahja, Mooste, Meeksi, Vastse-Kuuste ja Vara vald);
- Riigimetsa Majandamise Keskus.

KSH programmi koostasid:

Alar Noorvee
 OÜ Alkranel
 J. Hurda 35, Tartu 51 005
 55 40 579
 7 366 676
alar@alkranel.ee

Britta Pärk
 OÜ Alkranel
 J. Hurda 35, Tartu 51 005
 50 56 229
 7 366 676
britta@alkranel.ee

KSH programmi LISA I
Võnnu valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise
programm
Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile laekunud seisukohtadega
Arvestamine

- 1. Tartumaa Keskkonnateenistuse** seisukoht saabus 28.04.2008 a. kirjaga nr 41-11-4/53940-5, milles toodi välja järgnev:

Tartumaa keskkonnateenistus on läbi vaadanud esitatud programmi eelnõu ning esitan selle kohta järgmised märkused:

1. Programmi täpsustada üldplaneeringus reoveekogumisalade määramise hindamisega.
2. Seoses suurte metsaaladega valla territooriumil oleks otstarbekas kaasata menetlusosalisena ka RMK.
3. Programmi heakskiitmiseks esitamisel lisada avalikustamise materjalid (ajaleheteadete koopiad jne).

- 2. Muinsuskaitseameti** seisukoht saabus 06.05.2008 a. kirjaga 1.1-7 nr 845, milles toodi välja järgnev:

Muinsuskaitseametil ei ole esitatud programmile põhimõttelisi etteheiteid.

Planeeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamisel tuleb lähtuda riikliku kaitse all olevatest mälestistest, muinsuskaitsealadest ja nende kaitsevöönditest. Mälestiste nimekiri on nähtaval Kultuurimälestiste riiklikus registris, millel on olemas riskiasutus ka Maa-Ameti põhikaardiga (vt www.register.muinas.ee).

Kinnismälestiste kaitsevöönd on vastavalt muinsuskaitseaduse §25 50 m mälestise väliskontuurist juhul kui ei ole määratud teisiti. Muinsuskaitseamet juhib tähelepanu, et käesoleval ajal vaadatakse üle mälestiste kaitsevööndeid – juba kehtestatud muudetud kaitsevööndid on nähtaval Maa-Ameti kaardil, töös olevate kaitsevööndite kohta saate informatsiooni maakonna vaneminspektorilt.

Juhul kui planeeritaval alal on maa-alalisi arheoloogiamälestisi (asulakohad, linnamäed jne) palume täpsustada nende piirid maakonna vaneminspektoriga. Samuti saab maakonnainspektorilt teavet kaitsealuste parkide piiride kohta.

Muinsuskaitseamet juhib tähelepanu järgmistele analüüsimist vajavatele teemadele ja vajadusele hinnata planeeringu elluviimisega kaasneva võimalikud mõjud:

- erinevate ajaperioodide kultuurpärandi kihistused ja nende väärtus
- võimalikud arheoloogiliselt väärtuslikud alad
- olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad. Väärtuskriteeriumiteks võivad olla nii tüüpilisus kui ebatüüpilisus.
- ajalooliselt väärtuslikud objektid (sh hooned, monumendid, sillad, teed, tähisted jne) ja nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine
- maastikupilt sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määratlemine
- väärtuslike maastike piiride täpsustamine.

Oluline on hinnata ka kultuurikeskkonna säilitamist tagavate tingimuste seadmise piisavust ja vajadusel teha strateegilise keskkonnamõju hindamise käigus täiendavaid ettepanekuid.

Pakume Teile abimaterjalina ülalnimetatud teemade analüüsimiseks Muinsuskaitseameti poolt viimastel aastatel tellitud valdkondade inventeerimisi ja analüüse. Kõik need on saadaval Muinsuskaitseameti arhiivis Pikk tn 2 Tallinnas. Mõningatel juhtudel on töö nähtav ka internetis. Täiendavate küsimuste puhul palume pöörduda Muinsuskaitseameti maakonnainspektori poole.

Muinsuskaitseameti on lõplikult vormistamata kujul olemas hea andmebaas Eesti parkidest ning mõisa- ja talukalmistutest.

3. Riigimetsa Majandamise Keskuse seisukoht saabus 21.05.2008 a. kirjaga 9-25/856, milles toodi välja järgnev:

Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi RMK) kooskõlastab Võnnu valla üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise programmi eelnõu.

RMK on riigitulundusasutus, kelle põhiülesandeks on Keskkonnaministeeriumi valitsetava riigimetsa säästev ja mitmekülgne majandamine. RMK majandatava metsa suhtes kohaldatakse eelkõige metsaseadust ja selle alusel antud õigusakte. Teeme ettepaneku valla üldplaneeringu KSH-ga mitte kehtestada kinnisasjade omanikele või valdajatele lisaks seaduses sätestatud täiendavaid piiranguid ja kitsendusi.

Kokkuvõte: Tartumaa Keskkonnateenistuse seisukoha saabumisega, lisati programmi kooskõlastusringi Riigimetsa Majandamise Keskus. Seoses sellega pikendati ka kooskõlastuste perioodi. Keskkonnateenistuse ettepanekul on lisatud reoveekogumisalade määramise vajadus veevarustuse ja reoveepuhastusega seotud küsimuste hulka.

Muinsuskaitseameti kirjas välja toodud teemasid käsitletakse KSH aruandes „Maastik ja kultuuripärand” valdkonna all. Samuti tuuakse vajadusel välja täiendavad leevendavad meetmed kultuurikeskkonna säilitamiseks. Kaitsevööndite võimaliku muutmise osas konsulteeritakse vajadusel maakonna vaneminspektori või arhitektuurimälestiste peainspektoriga.

Riigimetsa Majandamise Keskuse seisukohti võetakse arvesse aruande koostamisel.

Programmi avalik arutelu toimus 17.06.2008. Avalikustamise jooksul ettepanekuid ei lisandunud. Avalikul arutelul käsitleti Võnnu alevikus ringtee äärde planeeritavaid elamu- ja tootmismaid. Alternatiiv I puhul jääb kahe tootmisala vahele perspektiivne elamumaa. Arutelul lisandus alternatiiv II, millega tehti ettepanek säilitada kahe tootmismaa vahel maatulundusmaa. Täpsustati ka Võnnu valla territooriumil asuvaid väärtuslike maastike, rohevõrgustiku ja miljööväärtuslike maastike paiknemist.

Koostas:

Britta Pärk
OÜ Alkranel,
Riia 15B, 51010 Tartu
Tel: 5056229
7 366 676
e-post: britta@alkranel.ee